

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

BÙI VĂN CHUỖNG

**NGHIÊN CỨU BỆNH SÁN DÂY Ở CHÓ
VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ TẠI MỘT SỐ
HUYỆN MIỀN NÚI CỦA TỈNH THANH HÓA**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THÚ Y

Thái Nguyên - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

BÙI VĂN CHUỖNG

**NGHIÊN CỨU BỆNH SÁN DÂY Ở CHÓ
VÀ BIỆN PHÁP PHÒNG TRỊ TẠI MỘT SỐ
HUYỆN MIỀN NÚI CỦA TỈNH THANH HÓA**

Chuyên ngành: Thú y

Mã số: 60 64 01 01

LUẬN VĂN THẠC SỸ THÚ Y

Người hướng dẫn khoa học: GS. TS. Nguyễn Thị Kim Lan

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan các kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa công bố dưới bất kỳ hình thức nào. Mọi sự giúp đỡ trong quá trình thực hiện nghiên cứu và viết luận văn đã được cảm ơn. Tất cả các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2015

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Bùi Văn Chương

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành Luận văn này, tôi xin trân trọng cảm ơn:

Ban giám hiệu, Phòng Quản lý Đào tạo, Khoa Chăn nuôi Thú y cùng toàn thể cán bộ, giảng viên trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên đã giúp đỡ, chỉ bảo tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài luận văn.

Với lòng biết ơn chân thành tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới ***GS.TS. Nguyễn Thị Kim Lan*** đã tận tình chỉ bảo, hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Cuối cùng tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc về sự ủng hộ, động viên, giúp đỡ của gia đình, bạn bè và đồng nghiệp trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành tốt luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2015

TÁC GIẢ LUẬN VĂN

Bùi Văn Chương

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	2
3.1. Ý nghĩa khoa học	2
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Đặc điểm sinh học của sán dây ký sinh ở chó	4
1.1.2. Đặc điểm của ấu trùng <i>Cysticercus tenuicollis</i>	13
1.1.3. Đặc điểm dịch tễ học bệnh sán dây chó.....	15
1.1.4. Đặc điểm bệnh lý và lâm sàng bệnh sán dây chó	16
1.1.5. Chẩn đoán bệnh sán dây ở chó	19
1.1.6. Phòng và trị bệnh sán dây cho chó	20
1.2. Tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước	25
1.2.1. Tình hình nghiên cứu trong nước	25
1.2.2. Tình hình nghiên cứu ở nước ngoài.....	27
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, VẬT LIỆU, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG	
PHÁP NGHIÊN CỨU.....	33
2.1. Đối tượng và vật liệu nghiên cứu.....	33
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	33
2.1.2. Vật liệu nghiên cứu.....	33
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu.....	33
2.2.1. Thời gian nghiên cứu	33
2.2.2. Địa điểm nghiên cứu.....	33

2.3. Nội dung nghiên cứu.....	34
2.3.1. Nghiên cứu đặc điểm dịch tễ bệnh sán dây ở chó tại Thanh Hóa .	34
2.3.2. Nghiên cứu bệnh lý và lâm sàng bệnh sán dây ở chó.....	34
2.3.3. Thử nghiệm thuốc tẩy sán dây cho chó và đề xuất biện pháp phòng bệnh	34
2.4. Bố trí thí nghiệm và phương pháp nghiên cứu	34
2.4.1. Bố trí điều tra tình hình nhiễm sán dây ở chó	34
2.4.2. Phương pháp xác định tình hình nhiễm sán dây ở chó.....	34
2.4.3. Phương pháp bố trí và theo dõi triệu chứng lâm sàng của chó bị bệnh sán dây.....	36
2.4.4. Phương pháp bố trí xác định bệnh tích đại thể và vi thể ở cơ quan tiêu hóa do sán dây gây ra.....	36
2.4.5. Phương pháp xác định chỉ tiêu sinh lý máu của chó bị bệnh sán dây và chó khỏe	37
2.4.6. Bố trí thí nghiệm và phương pháp đánh giá hiệu lực và độ an toàn của thuốc tẩy sán dây cho chó	38
2.5. Phương pháp xử lý số liệu.....	40
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	41
3.1. Nghiên cứu một số đặc điểm dịch tễ bệnh sán dây ở chó tại 3 huyện miền núi thuộc tỉnh Thanh Hóa.....	41
3.1.1. Xác định tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó tại 3 huyện miền núi của tỉnh Thanh Hóa	41
3.1.2. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo giống chó (qua xét nghiệm phân).....	46
3.1.3. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo tuổi chó (qua xét nghiệm phân).....	48
3.1.4. Tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó theo mùa trong năm (qua xét nghiệm phân).....	50
3.2.2. Bệnh tích đại thể ở chó bị bệnh sán dây	54

3.2.3. Bệnh tích vi thể ở chó bị bệnh sán dây	55
3.2.4. Sự thay đổi một số chỉ số huyết học của chó bị bệnh sán dây	59
3.3. Thử nghiệm thuốc tẩy sán dây cho chó và đề xuất biện pháp phòng trị bệnh.....	63
3.3.1. Xác định hiệu lực và độ an toàn của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện hẹp.....	63
3.3.2. Độ an toàn của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện hẹp.....	65
3.3.3. Sử dụng thuốc tẩy sán dây đại trà cho chó tại 3 huyện miền núi của tỉnh Thanh Hóa	67
3.3.4. Đề xuất biện pháp phòng chống bệnh sán dây cho chó.....	68
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ	70
1. Kết luận	70
2. Đề nghị	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO	72

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

-	:	Đền
Cs.	:	Cộng sự
Nxb	:	Nhà xuất bản
KCTG	:	Ký chủ trung gian
TT	:	Thẻ trọng
D.	:	Dipylidium
TT.	:	Thị trấn
STT	:	Số thứ tự

DANH MỤC BẢNG BIỂU

Bảng 3.1. Tỷ lệ và cường độ nhiễm sán dây ở chó (qua mổ khám)	41
Bảng 3.2. Tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó (qua xét nghiệm phân).....	44
Bảng 3.3. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo giống chó (qua xét nghiệm phân).....	47
Bảng 3.4. Tỷ lệ nhiễm sán dây theo tuổi chó (qua xét nghiệm phân).....	49
Bảng 3.5. Tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó theo mùa vụ (qua xét nghiệm phân).....	51
Bảng 3.6. Các biểu hiện lâm sàng chủ yếu của chó bị bệnh sán dây	53
Bảng 3.7. Bệnh tích đại thể ở chó bị bệnh sán dây	55
Bảng 3.8. Sự thay đổi một số chỉ tiêu huyết học của chó khỏe và chó bị bệnh sán dây	59
Bảng 3.9. Công thức bạch cầu của chó khỏe và chó bị bệnh sán dây	61
Bảng 3.10. Hiệu lực của thuốc tẩy sán dây cho chó trên diện hẹp	64
Bảng 3.11. Độ an toàn của thuốc tẩy sán dây cho chó.....	65
Bảng 3.12. Sử dụng thuốc pharcado và bio - rantel tẩy sán dây cho chó ở Thanh Hóa	67

DANH MỤC HÌNH, ĐỒ THỊ

Hình 3.1. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây chó qua mổ khám tại 3 huyện miền núi của tỉnh Thanh Hóa	42
Hình 3.2. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây chó qua xét nghiệm phân.....	46
Hình 3.3. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây theo giống chó	48
Hình 3.4. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây theo tuổi chó	50
Hình 3.5. Biểu đồ tỷ lệ nhiễm sán dây ở chó theo mùa vụ	52
Hình 3.6. Biểu đồ sự thay đổi công thức bạch cầu của chó bị bệnh sán dây so với chó khỏe	62